

nični odnosi, delo z bralci, financiranje knjižnic, interna knjižnična dokumentacija in statistika. Ves čas pa naj bi nas vodila osnovna zahteva, da imajo vsi naši državljani pravico do knjižničnih uslug in da moramo storiti vse, da se ta pravica lahko realizira.

»Prijedlog petogodišnjeg plana razvoja javnih biblioteka SR Hrvatske i osnovna koncepcija razvoja javnih biblioteka SR Hrvatske« navaja osnovne probleme, ki naj bi jih pri razvoju knjižničarstva upoštevali:

1. dostopnost in mreža javnih knjižnic,
2. knjižni fond (številčno in vsebinsko),
3. strokovno osebje,
4. ustrezna urejenost in materialna baza.

Prispevek Mire Mikačić »O obravnavanju radnika u bibliotekarskoj struci u Hrvatskoj« deli strokovno delo v knjižnicah v dve skupini glede na to, ali je poleg strokovnega bibliotekarskega znanja potrebno tudi specialno znanje, pridobljeno na eni izmed fakultet, ali zadostuje znanje splošnoizobraževalnih srednjih šol. To je v bistvu razlikovanje dveh osnovnih tipov delavcev naše stroke: bibliotekarji in knjižničarji. Prvi so potrebni predvsem v specialnih knjižnicah in v večjih splošnih knjižnicah za opravljanje specialnega dela.

Problemi, ki nastajajo v zvezi s fakultetno izobraženimi kadri:

1. Strokovnjaki za uporabne vede, tj. medicino in tehniko, se redko in neradi odločajo za delo v knjižnici.

2. Za bibliotekarje in za knjižničarje je nujno znanje dveh ali več tujih jezikov in bolj koristno je znanje več jezikov, čeprav v skromnejšem obsegu. Ni nujno, da se v knjižnicah zaposlujejo diplomanti iz tujih jezikov.

3. Vsak knjižnični delavec je na osnovi splošne izobrazbe, ki jo daje srednja šola, usposobljen za raz-

vrstitev gradiva po osnovnih znanstvenih skupinah, toda le po končani fakulteti je sposoben temeljiteje obdelati gradivo določene stroke.

Drugi del članka razpravlja o potrebi teoretičnega in praktičnega strokovnega bibliotekarskega znanja in o šolanju za pridobitev tega znanja. Navaja nekaj načrtov in predlogov, o katerih je razpravljalo DBH na svojih skupščinah. V teku let so bili ti predlogi različni in neenotni in so si včasih celo nasprotovali. Konkretni dosežki glede šolanja bibliotečnih kadrov pa so: pedagoška akademija na Rijeki ima od šol. leta 1965/66 skupino bibliotekarstvo uvedeno kot predmet za redni študij. V šol. letu 1961/62 je pri Sveučilištu v Zagrebu začel delovati Centar za studij bibliotekarstva, dokumentacije i informacionih znanosti. Študij traja štiri semestre in je specialistični ali magistrski študij. To je hkrati edina možnost takega študija v Jugoslaviji.

Seveda na Hrvaškem ne mislijo ostati pri doseženem stanju in še naprej razmišljajo o programih in stopnjah ustreznih šol.

Med ocenami v tem letniku Vjesnika bibliotekara Hrvatske bi omenili pohvalno poročilo Jelke Mišić o Kokoletovi Bibliografiji doktorskih disertacij univerze in drugih visokošolskih in znanstvenih ustanov v Ljubljani 1920—1968.

Boža Pleničar

Zentralblatt für Bibliothekswesen. Leipzig LXXXV /1971, št. 1-12, 768 + XXVIII str. + pril. 8°.

Vzhodnonemška bibliotekarska revija za znanstvene knjižnice ostaja zvesta tradiciji in načrtanemu okviru. S svojim programom podpira v celoti naloge, ki so si jih zadali bibliotekarji Nemške demokratične republike. Te naloge so: intenzivna izraba vseh razpoložljivih kapacitet s pomočjo racionalizacije,

izboljšanje organizacije dela, ideološko in strokovno izpopolnjevanje kadra ter tesno sodelovanje s knjižnicami drugih socialističnih dežel.

Če smo v letnikih izpred 10 ali 15 let lahko prebrali članke o splošnih vprašanjih racionalizacije, o normiranju dela ipd., beremo v zadnjih dveh letih le analize, ki obravnavajo knjižnico kot kibernetični sistem. V letošnjem letniku nadaljujeta avtorja K. H. Bell in E. Kabus z razpravo, v kateri razlagata matematične postopke pri analizi določenih bibliotekarskih operacij. Tudi I. Barnikol predstavi vrsto statističnih parametrov, ko poroča o svoji raziskavi, katere tema je pogostost izposoje knjig v Univerzitetni in deželni knjižnici Sachsen-Anhalt v Halle Saale in izločitev manj uporabljene literature v skladiščno knjižnico. Skladiščna knjižnica je predmet razprave še dveh člankov. Model poslovanja skladiščne knjižnice najdemo v 2. zv. V 4. zv. v članku »Skladiščne knjižnice v biblioteknem sistemu Nemške demokratične republike« zastopata H. Kunze in H. Röttsch mnenje, da za Nemško demokratično republiko ne ustreza niti centralna skladiščna knjižnica, ker ne bi zadostovala, niti regionalne skladiščne knjižnice, ker se ne vklaplajo v sistem. Predlagata ustanovitev dveh skladiščnih knjižnic, eno za inozemsko literaturo, ki bi bila priključena Nemški državni knjižnici, drugo za zbiranje nemške literature in inozemske literature, ki piše o Nemčiji ali Nemcih, in bi bila priključena Nemški knjižnici v Leipzigu.

Revija redno spremlja dogodke iz bibliotekarskega sveta, posebno podrobno poroča o konferencah, ki so jih imele socialistične dežele o raznih vprašanjih bibliotekarstva. V 1. zv. piše I. Goldtamer o Petem posvetovanju metodičnih kabinetov socialističnih dežel, ki je bilo v Berlinu 1970; v 6. zv. poroča J. Schild o Četrti mednarodni konferenci ev-

ropskih socialističnih dežel o gradnji, ureditvi in tehnični opremitvi knjižnic, decembra 1970 v Budimpešti, K. H. Beli pa o Mednarodnem posvetovanju s temo Avtomatizacija izposoje v knjižnicah, ki je bilo novembra 1970 v Berlinu.

Med članki, ki opisujejo knjižnice drugih dežel, vzbudi pozornost, predvsem zaradi novosti snovi, poročilo o knjižničarstvu na Kubi.

V zgodovino nemškega knjižničarstva poseže biografska študija o bibliotekarju Karlu Benjaminu Preuskeru ob priliki 100-letnice njegove smrti avtorice F. Marwinski. Preusker je bil pomemben knjižničarski teoretik, ustvaril je prvo moderno javno izposojevalno knjižnico v Nemčiji. Presenetljivo je, da opisi njegovih reformatorskih idej o vzgoji naroda, predvsem tedaj naraščajočega proletariata in drugi koncepti o biblioteknem sistemu ne učinkujejo, vsaj za nas, zastarelo ali neaktualno.

O problemih bibliotekarstva kot znanosti razpravlja H. Wendt. Avtor izhaja iz premikov, ki so nastali po kölnskem kolokviju v pojmovanju nemških bibliotekarjev o bibliotekarstvu kot znanosti. V nadaljevanju uporabi marksistično definicijo znanosti kot metodično podlago, ko poskuša dokazati, da je bibliotekarstvo znanstvena disciplina. Sorodno temo obravnava W. Dube v članku: Informacijska teorija — bibliotekarstvo — informativna in dokumentacijska veda.

Bodočo strukturo sistema strokovnih knjižnic v Nemški demokratični republici zelo dobro osvetli poročilo o knjižničnem sistemu strokovnih knjižnic s področja agromomije in živilske industrije, ki zelo izčrpno razlaga metodične in organizacijske prijeme ob njegovi izgradnji.

Opozoriti moram še na Drugo in Tretje navodilo k uredbi o nalogah biblioteknega sistema pri ustvarjanju razvitega družbenega sistema socializma v DDR iz leta 1970. Dru-

go navodilo določa Nemško knjižnico v Leipzigu kot vodilno ustanovo za bibliografsko delo. Odreja njene naloge in način dela. Nemška knjižnica vodi in koordinira delo na področju bibliografije za celotno

republiko. Tretje navodilo pa odreja naloge in metode dela Nemške državne knjižnice v Berlinu, ki prevzame vodilno funkcijo na področju medbibliotečne izposoje in centralnih katalogov v DDR.

Breda Filo